

Cu sprijinul programului "Cooperare cu Judecătorii Naționali în domeniul dreptului mediului" al Uniunii Europene. .

INFRAȚIUNI PRIVIND REGIMUL DEȘEURILOR

Profesor univ. asociat dr. Remus JURJ

Univ. Maritimă Constanța

Membru suporter ENPE

26 -28 Iunie 2023

BUCUREȘTI

1

TEMATICA

• Infrațiunile de import ilegal de deșeuri

1. Infrațiunea prevăzută de art. 98 alin. (3) lit. b) din O.U.G. nr. 195/2005, privind protecția mediului (teza a doua)
2. Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (2) lit. a) din O.U.G. nr. 92/2021, privind regimul deșeurilor
3. Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (2) lit. d) din O.U.G. nr. 92/2021,
4. Infrațiunea de contrabandă calificată prevăzută de art. 271 din Codul vamal (Legea nr. 86/2006) contrabanda cu deșeuri
5. Infrațiunea prevăzută de art. 26 alin. (2) din Legea nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere (abandonarea deșeurilor în zonele libere)
6. Infrațiunea prevăzută de art.66 alin.(2) lit.b) din O.U.G. nr.92/2021(refuzul returnării deșeurilor în țara de origine)

2

TEMATICA

- **Infracțiunile privind colectarea, transportul și valorificarea deșeurilor**

1. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 92/2021
2. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (2) lit. c) din O.U.G. nr. 92/2021

- **Infracțiunile privind tranzitul României cu deșeuri**

- 1. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. c) din O.U.G. nr. 92/2021

TEMATICA

- **Infracțiuni privind eliminarea deșeurilor pe sol sau în subsol**

1. Infracțiunea prevăzută de art. 98 alin. (5) lit. b) din O.U.G. nr. 195/2005
2. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 92/2021
3. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 92/2021
4. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. e) din O.U.G. nr. 92/2021
5. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021
6. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. g) din O.U.G. nr. 92/2021
7. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. h) din O.U.G. nr. 92/2021
8. Infracțiunea prevăzută la art. 98 alin. (2) lit. a) din O.U.G. nr. 195/2005
9. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. h) din O.U.G. nr. 92/2021
10. Infracțiunea prevăzută de art. 98 alin. (3) lit. a) din O.U.G. nr. 195/2005

TEMATICA

Infracțiuni privind eliminarea deșeurilor în apă

1. Infracțiunea prevăzută de art.92 alin. (1) Legea nr.107/1996, Legea apelor
2. Infracțiunea prevăzută de art.98 alin. 4 lit. b) O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului
3. Infracțiunea prevăzută de art.49 Legea nr. 17/1990, privind regimul juridic al apelor maritime interioare

Infracțiuni privind nerespectarea măsurilor administrative

Infrațiunea prevăzută de art.66 alin.(2) lit.e) din O.U.G. nr.92/2021

Particularități privind răspunderea persoanei juridice în cazul infracțiunilor privind regimul deșeurilor

5

DEFINIȚIILE DEȘEURILOR

- **deșeu** - orice substanță, preparat sau orice obiect din categoriile stabilite de legislația specifică privind regimul deșeurilor, pe care deținătorul îl aruncă, are intenția sau are obligația de a-l arunca;(art.2 pct.19 din O.U.G. nr.195/2005)

- **deșeu reciclabil** - deșeu care poate constitui materie primă într-un proces de producție pentru obținerea produsului inițial sau pentru alte scopuri; (art.2 pct.20 din O.U.G. nr.195/2005)

- **deșeuri periculoase** - deșeurile încadrate generic, conform legislației specifice privind regimul deșeurilor, în aceste tipuri sau categorii de deșeuri și care au cel puțin un constituent sau o proprietate care face ca acestea să fie periculoase; (art.2 pct.21 din O.U.G. nr.195/2005)

Definiții similare și în O.U.G. nr.92/2021 privind regimul deșeurilor

6

Încetarea statutului de deșeu

Articolul 6 (1) din OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor

Anumite categorii de deșeuri încetează să mai fie considerate deșeuri, în sensul pct. 10 al anexei nr. 1, în cazul în care au trecut printr-o operațiune prevăzută în anexa nr. 3, dacă respectă cumulativ următoarelor condiții:

- a) substanța sau obiectul sunt utilizate în mod curent pentru îndeplinirea unor scopuri specifice;
- b) există o piață sau cerere pentru substanța sau obiectul în cauză, dovedită prin existența unor contracte de vânzare-cumpărare, în vederea utilizării substanțelor sau obiectelor respective în termen de cel mult 180 de zile de la preluarea de la generatorul de deșeuri; (Legea nr.17/2023)
- c) substanța sau obiectul îndeplinește cerințele tehnice pentru îndeplinirea scopurilor specifice și respectă legislația și normele aplicabile produselor;
- d) utilizarea substanței sau a obiectului nu va produce efecte nocive asupra mediului sau a sănătății populației.

7

INFRAȚIUNI PRIVIND IMPORTUL ILEGAL AL DEȘEURILOR

1. Infracțiunea prevăzută de art. 98 alin. (3) lit. b) din O.U.G. nr. 195/2005 (teza a doua)

Definiție: Constituie infracțiune introducerea pe teritoriul României a deșeurilor de orice natură în scopul eliminării acestora, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală.

- **Sanctiune:** închisoare de la 6 luni la 3 ani. Tentativa se pedepsește.

2. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (2) lit. a) din O.U.G. nr. 92/2021, privind regimul deșeurilor

Importul de bunuri uzate

Definiție: Introducerea pe teritoriul României de aparate, instalații, echipamente, utilaje, substanțe și produse folosite și uzate, considerate deșeuri în sensul prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri, cu modificările ulterioare, și cărora nu le-a încetat statutul de deșeu, conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență.

- **Sanctiune:** închisoare de la 2 ani la 7 ani. Tentativa se pedepsește.

3) Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (2) lit. d) din O.U.G. nr. 92/2021

• **Transferul ilegal de deșeuri**

Definiție: Constituie infracțiune introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul României a deșeurilor, inclusiv în sau din zonele libere, așa cum sunt instituite prin Legea nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, în cazul în care această activitate intră în domeniul de aplicare din Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006, cu modificările ulterioare, indiferent dacă transportul se efectuează prin una sau mai multe operațiuni.

- **Sanctiune:** închisoare de la 2 la 7 ani. Tentativa se pedepsește.
- Pentru faptele săvârșite din culpă, limitele de pedeapsă se reduc la jumătate.

8

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.2 lit.a) din OUG nr.92/2021 privind regimul deșeurilor (fost art. 63 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 211/2011)

- Definiție-*introducerea pe teritoriul României de aparate, instalații, echipamente, utilaje, substanțe și produse folosite și uzate, considerate deșeuri în sensul prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri, cu modificările ulterioare, și cărora nu le-a încetat statutul de deșeu, conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență;*
- Până la 9 ianuarie 2023, (Legea nr.17/2023) definiția era următoarea: importul de aparate, instalații, echipamente, utilaje, substanțe și produse folosite și uzate, din categoria deșeurilor interzise la import;
- -**închisoare de la 2 ani la 7 ani sau cu amendă** (în Legea 211/2011 sancțiune pedeapsa cu închisoare de la 3 la 5 ani sau cu amendă—**lege mai favorabilă**)
- **Subiectul activ și participația penală** : orice persoană fizică sau juridică. Participația este posibilă sub toate formele: coautorat, complicitate și instigare.
- **Latura obiectivă.**
- **Elementul material** constă într-o acțiune a făptuitorului de a **importa aparate, instalații, echipamente, utilaje, substanțe și produse folosite și uzate, din categoria deșeurilor interzise la import**, astfel cum sunt definite și enumerate în listele anexe la O.U.G. nr. 5/ 2015, privind deșeurile de echipamente electrice și electronice .

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol .

Pentru existența infracțiunii **nu este necesar** ca fapta să fi fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală.

9

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin.2 lit. d) din OUG nr.92/2021 privind regimul deșeurilor

Definiție: *introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul României a deșeurilor, inclusiv în sau din zonele libere, așa cum sunt instituite prin Legea nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere, cu modificările și completările ulterioare, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu, în cazul în care această activitate intră în domeniul de aplicare din Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006, cu modificările ulterioare, indiferent dacă transportul se efectuează prin una sau mai multe operațiuni;*

Anterior până la modificarea prin Legea nr.17/2023, infracțiunea avea următoarea definiție:

„exportul sau **importul de deșeuri** cu **încălcarea dispozițiilor legale în domeniu**, în cazul în care această activitate intră în domeniul de aplicare al art. 2 pct. 35 din Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri, indiferent dacă transportul se efectuează prin una sau mai multe operațiuni”.

(fost art. 4 din Legea nr.101/2011 sancțiune închisoare de la 2 la 7 ani până la data de 22 aprilie 2021. Între 22 aprilie 2021 și 22 august 2021 a fost art. 63 alin. (2) din Legea nr.211/2011)

Sancțiunea:închisoare de la 2 la 7 ani,

Dacă fapta este **săvârșită din culpă**, limitele speciale ale pedepsei închisorii se reduc la jumătate (art.66 alin.(3) in Legea OUG nr. 92/2021

10

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.2 lit.d) din OUG nr.92/2021 privind regimul deșeurilor

Latura obiectivă.

Elementul material constă într-o acțiune a făptuitorului de introduce sau scoate de pe teritoriul României, inclusiv din zona liberă, de deșeuri, în cazul în care această activitate intră în domeniul de aplicare din Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006, cu modificările ulterioare, fără însă ca aceste activități să fie activități de import sau export în sensul definițiilor Regulamentului 1013/2006.

introducerea/scoaterea de deșeuri pe/de pe teritoriul României înseamnă trecerea deșeurilor peste frontiera de stat a României, astfel cum această noțiune este reglementată în legislația specială, prin oricare loc organizat și autorizat de Guvernul României pentru trecerea frontierei de stat sau prin orice alt loc (Anexa 1 pct.19¹ din O.U.G. nr.92/2021)

Conform art.2 pct.30 din Regulamentul menționat **prin „import”** se înțelege orice intrare de deșeuri în Comunitate, cu excepția tranzitului prin Comunitate.

Conform art.2 pct.31 din Regulamentul menționat, **prin „export”** înseamnă acțiunea prin care deșeurile părăsesc Comunitatea, cu excepția tranzitului prin Comunitate.

Conform art.2 pct.32, din Regulamentul menționat, **„tranzit”** înseamnă un transfer de deșeuri sau un transfer planificat de deșeuri prin una sau mai multe țări, altele decât țara de expediție sau de destinație;

Conform art.2 pct.33. din Regulamentul menționat **„transport”** înseamnă transportul de deșeuri rutier, feroviar, aerian, maritim sau pe căi navigabile;

11

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.2 lit.d) din OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor

Regulamentul 1013/2006 se aplică transferurilor de deșeuri:

- (a) între state membre, în interiorul Comunității sau în tranzit prin țări terțe;
- (b) importate în Comunitate din țări terțe;
- (c) exportate din Comunitate în țări terțe;
- (d) aflate în tranzit pe teritoriul Comunității, în drum din sau spre țări.

Conform Regulamentului sus menționat **sunt exceptate** următoarele deșeuri:

-a) descărcarea pe țărm a deșeurilor, inclusiv apa uzată și reziduurile, produse de funcționarea normală a navelor și platformelor maritime, cu condiția ca deșeurile respective să îndeplinească cerințele Convenției Ships din 1973, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 1978 (Marpol 73/78) sau a altor instrumente internaționale obligatorii;

- b) deșeurile produse la bordul vehiculelor, trenurilor, avioanelor și navelor, până în momentul în care deșeurile respective sunt descărcate pentru a fi recuperate sau eliminate;

- c) transferurile de deșeuri radioactive, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Directiva 92/3/Euratom a Consiliului din 3 februarie 1992 privind supravegherea și controlul transferurilor de deșeuri radioactive între statele membre, precum și la intrarea sau la ieșirea din Comunitate.

12

INFRAȚIUNI PRIVIND IMPORTUL ILEGAL AL DEȘEURILOR

- **4. Infracțiunea de contrabandă calificată prevăzută de art. 271 din Codul vamal (Legea nr. 86/2006) contrabandă cu deșeuri**

• **Definiție:** Introducerea în sau scoaterea din țară, **fără drept**, de.... materiale nucleare sau alte substanțe radioactive, substanțe toxice, **deșeuri**, reziduuri ori materiale chimice periculoase constituie infracțiunea de contrabandă calificată.

Sanctiune: închisoare de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi, dacă legea penală nu prevede o pedeapsă mai mare.

Faptele prevăzute la art. 271, **săvârșite din culpă**, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de acel articol, ale cărei limite se reduc la jumătate.(art.271 alin.2 din Codul vamal)

Fapta prevăzută la art.271, săvârșită de una sau mai multe persoane înarmate ori de două sau mai multe persoane împreună, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.(art.274 din Legea nr.86/2006)

Tentativa se pedepsește

- **5. Infracțiunea prevăzută de art. 26 alin. (2) din Legea nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere (abandonarea deșeurilor în zonele libere)**

• **Definiție:**Constituie infracțiune introducerea de mărfuri în zonele libere pentru a deveni deșeuri.

• Sanctiune: închisoare de la un an la 5 ani, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

- **6) Infracțiunea prevăzută de art.66 alin.(2) lit.b) din O.U.G. nr.92/2021 (refuzul de returnare a deșeurilor în țara de origine)**

• **Definiție:** Constituie infracțiune refuzul de returnare în țara de origine a deșeurilor introduse în țară în alte scopuri decât cel al eliminării și pentru care s-a dispus măsura returnării de către autoritatea competentă;

• Sanctiune: închisoarea de la 2-7 ani. Tentativa se pedepsește

INFRAȚIUNEA PREVĂZUTĂ DE ART.271 DIN CODUL VAMAL (LEGEA NR.86/2006)

conceptul de „introducere ilegală” apreciem ca fiind elocvente deciziile CJUE, în cauza C-459/07, hotărârea din 02 aprilie 2009, precum și hotărârile citate.

Astfel, Curtea s-a pronunțat în sensul că reprezintă o introducere ilegală, importul de mărfuri care nu respectă **următoarele etape** prevăzute de Codul vamal al Uniunii Europene:

- În primul rând, potrivit articolului 38 alineatul (1) din cod, mărfurile care sunt introduse pe teritoriul vamal al Comunității trebuie transportate fără întârziere fie la biroul vamal desemnat, fie într-o zonă liberă.

- În al doilea rând, conform articolului 40 din cod, atunci când mărfurile sosesc la biroul vamal, trebuie prezentate la acest birou vamal.

-prin „locul de introducere pe teritoriul vamal al Comunității” se înțelege locul unde este situat primul birou vamal.

- **Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 11/2015**, prin care s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și s-a stabilit că, în cazul infracțiunii de contrabandă prevăzute de Legea nr. 86/2006, se impune luarea măsurii de siguranță a confiscării speciale a bunurilor sau **mărfurilor introduse ilegal pe teritoriul vamal al României**, concomitent cu obligarea inculpaților la plata **sumelor reprezentând datoria vamală**, numai în ipoteza în care acestea au trecut de primul birou vamal situat pe teritoriul vamal comunitar fără să fi fost prezentate în vamă și transportate spre acest birou vamal.

Urmarea imediată constă pe de-o parte, într-o stare de pericol pentru mediu, prin introducerea fără drept a cantității de deșeuri iar pe de altă parte într-o stare de pericol pentru regimul vamal legal și pentru încrederea în mărfurile ce sunt introduse în circuitul comercial.

Notă REGULAMENTUL (UE) NR. 952/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii publicat în J.O. nr. L 269/1 din 10.10.2013. Se aplică în întregime de la 1 mai 2016. Regulamentul (UE) nr. 952/2013 [a revizuit](#) și a înlocuit Regulamentul (CE) nr. [450/2008](#) și modificările ulterioare ale acestuia.

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.(2) lit.b) din O.U.G. nr. 92/2021

Latura obiectivă.

Elementul material constă într-o acțiune a făptuitorului de a **refuza returnarea în țara de origine a deșeurilor introduse în țară în alte scopuri decât cel al eliminării.**

Pentru existența infracțiunii este necesar să fie îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

- refuzul să fie explicit și categoric;
- deșeurile să fie introduse în țară în alte scopuri decât cel al eliminării;
- să existe o decizie emisă de către autoritatea competentă de returnare a deșeurilor.

Infrațiunea se consumă în momentul în care făptuitorul a refuzat în mod explicit, după expirarea termenului stabilit prin decizia emisă de către autoritatea competentă de returnare a deșeurilor.

15

INFRAȚIUNI PRIVIND COLECTAREA, TRANSPORTUL ȘI VALORIFICAREA DEȘEURILOR

1. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 92/2021

• **Definiție:** Constituie infracțiune, *atunci când cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată,* colectarea, transportul sau valorificarea de deșeuri, inclusiv controlul acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a spațiilor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de comercianți sau brokeri în procesul de gestionare a deșeurilor, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu.

- Sancțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă.
- Anterior modificării prin Legea nr.17/2023 fapta era sancționată cu închisoare de la 3 ani la 5 ani, astfel că se constată că actuala lege este mai favorabilă.

2 . Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (2) lit. c) din O.U.G. nr. 92/2021

Definiție: Constituie infracțiune *neluarea sau nerespectarea măsurilor obligatorii în desfășurarea activităților de colectare, tratare, transport, valorificare sau eliminare a deșeurilor periculoase.*

- Sancțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă. Anterior modificării prin Legea nr.17/2023 fapta era sancționată cu închisoare de la 3 ani la 5 ani, astfel că se constată că actuala lege este mai favorabilă.
- Pentru faptele săvârșite din culpă, limitele de pedeapsă se reduc la jumătate.

16

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.(1) lit.b) din OUG nr. 92/2021

Definiție

• **Constituie infracțiune, atunci când cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată, colectarea, transportul sau valorificarea de deșeuri, inclusiv controlul acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a spațiilor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de comercianți sau brokeri în procesul de gestionare a deșeurilor, cu încălcarea dispozițiilor legale în domeniu.**

• Sancțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă.

• Anterior modificării prin Legea nr.17/2023 fapta avea următoarea definiție „**neluarea sau nerespectarea măsurilor obligatorii în desfășurarea activităților de colectare, tratare, transport, valorificare și eliminare a deșeurilor periculoase, și era sancționată cu închisoare de la 3 ani la 5 ani sau cu amendă.**”

Se constată că actuala lege este mai favorabilă.

(fost art. 63 alin.1 lit.b) din Legea nr. 211/2011, privind regimul deșeurilor)

Subiectul activ și participația penală.

Subiectul activ al infracțiunii este calificat și poate fi: persoanele fizice ca reprezentanți ai persoanelor juridice care desfășoară activități de tratare a deșeurilor, operatorii economici care sunt autorizați pentru colectarea și transportul deșeurilor periculoase, brokerii precum și persoanele juridice care sunt autorizate să elimine deșeurile periculoase.

Broker –ul este în înțelesul legii orice întreprindere/operator economic care se ocupă de valorificarea sau eliminarea deșeurilor în numele altor persoane, inclusiv brokerii care nu intră fizic în posesia deșeurilor;

Comerciantul este în înțelesul legii - orice întreprindere/operator economic care acționează în nume propriu pentru cumpărarea și pentru vânzarea ulterioară a deșeurilor, inclusiv acei comercianți care nu intră fizic în posesia deșeurilor;

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin.(1) lit.b) din O.U.G. nr. 92/2021

Latura obiectivă. Elementul material constă într-o acțiune comisivă prin omisiune a făptuitorului de **neluare sau nerespectare a măsurilor obligatorii în desfășurarea activităților de colectare, tratare, transport, valorificare și eliminare a deșeurilor nepericuloase.**

În ceea ce privește **operatorii economici autorizați** din punctul de vedere al protecției mediului pentru activitatea de eliminare a deșeurilor, ca potential subiect activ al infracțiunii, aceștia au următoarele obligații (art.20 alin.(2) din OUG nr.92/2021):

- a) să asigure eliminarea în totalitate a deșeurilor care le sunt încredințate;
- b) să folosească cele mai bune tehnici disponibile și care nu implică costuri excesive pentru eliminarea deșeurilor;
- c) să introducă în instalația de eliminare numai deșeurile menționate în autorizația emisă de agenția județeană pentru protecția mediului, ANPM, după caz, și să respecte tehnologia de eliminare aprobată de acestea.

Abandonarea, aruncarea, precum și ascunderea deșeurilor sunt interzise. (art.20 alin.(3) din OUG nr. 92/2021)

Eliminarea, deținerea, păstrarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate în acest scop sunt interzise. (art.20 alin.(4) din OUG nr.92/2021)

Se interzice incendiarea oricărui tip de deșeu și/sau substanță sau obiect. (art.20 alin.(5) din O.U.G. nr. 92/2021)

Îngroparea deșeurilor de orice fel este interzisă.(art.20 alin.(6) din O.U.G. nr. 92/2021)

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.1 lit.b) din OUG nr. 92/2021

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol, pentru mediu .

Însă nu se exclude posibilitatea ca, prin neluarea măsurilor de eliminare a deșeurilor, să se producă un prejudiciu pentru mediu cuantificabil.

Raportul de cauzalitate dintre fapta făptuitorului și starea de pericol rezultă ex re, din însăși săvârșirea faptei.

Latura subiectivă. Presupune vinovăția făptuitorului sub forma intenției directe sau indirecte.

Tentativa și consumarea.

Tentativa se pedepsește.(art.66 alin.(5) din O.U.G. nr. 92/2021)

Legislația în vigoare **nu prevede un termen legal de eliminare a deșeurilor**, existând potrivit art. 4 din O.U.G. nr.92/2021 o ordine de prioritate în cadrul legislației și politicii de prevenire a generării și de gestionare a deșeurilor:

- a) **prevenirea și reducerea cantităților de deșeuri;**
- b) pregătirea pentru reutilizare;
- c) reciclarea;
- d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică;
- e) eliminarea.

Infrațiunea prev. de 66 alin.(1) lit.b) din O.U.G. nr. 92/2021 este o infracțiune omisivă continuă, care se epuizează când făptuitorul își îndeplinește obligația legală (Curtea de Apel Pitești-Secția penală, Decizia penală nr. 190/A/2019)

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin.1 lit.c) din OUG nr. 92/2021

Definiție

Constituie infracțiune neluarea sau nerespectarea măsurilor obligatorii în desfășurarea activităților de colectare, tratare, transport, valorificare și eliminare a deșeurilor periculoase;

Sanctiune: închisoare de la 2 la 7 ani.

Anterior modificării prin Legea nr.17/2023 fapta era sancționată cu închisoare de la 3 ani la 5 ani, astfel că se constată că actuala lege este mai favorabilă.

- Pentru faptele săvârșite din culpă, limitele de pedeapsă se reduc la jumătate.

(fost **art. 63 alin.1 lit.b) din Legea nr.211/2011**, privind regimul deșeurilor)

Diferența față de infracțiunea prevăzută de art.66 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 92/2021 este dată :

-are ca obiect deșeuri periculoase;

-nu are ca și condiție de existență condiția esențială referitoare la urmarea periculoasă, respectiv:**cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată,**

Subiectul activ și participația penală.

Subiectul activ al infracțiunii pot fi: persoanele fizice ca reprezentanți ai persoanelor juridice care desfășoară activități de tratare a deșeurilor, operatori economici care sunt autorizați pentru colectarea și transportul deșeurilor periculoase, brokerii precum și persoanele juridice care sunt autorizate să elimine deșeurile periculoase.

Broker –ul este în înțelesul legii orice întreprindere/operator economic care se ocupă de valorificarea sau eliminarea deșeurilor în numele altor persoane, inclusiv brokerii care nu intră fizic în posesia deșeurilor;

Comerciantul este în înțelesul legii - orice întreprindere/operator economic care acționează în nume propriu pentru cumpărarea și pentru vânzarea ulterioară a deșeurilor, inclusiv acei comercianți care nu intră fizic în posesia deșeurilor;

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.1 lit.c) din OUG nr. 92/2021

Pentru existența infracțiunii este necesar ca faptele să fie săvârșite în desfășurarea activităților de colectare, tratare, transport, valorificare și eliminare a deșeurilor periculoase.

Prin aceasta se diferențiază și de infracțiunea de art. 98 alin. (5) lit. b) din O.U.G. 195/2005.

Deșeul periculos este conform Anexei nr. 4 a O.U.G. nr. 92/2021- orice deșeu care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase prevăzute în Regulamentului (UE) nr. 1.357/2014, respectiv: «Explozive»: «Oxidante»: , «Inflamabile»: , «Iritante — iritarea pielii și leziuni oculare», «Toxicitate asupra unui organ țintă specific (STOP)/toxicitate prin aspirare», «Toxicitate acută»: , Cancerigene»: , «Corozive»: , «Infecțioase»: «Toxice pentru reproducere»: , «Mutagene»: «Degajarea unui gaz cu toxicitate acută»: , «Sensibilizante»: «Ecotoxice»: «Deșeuri capabile să dezvolte una dintre proprietățile periculoase menționate mai sus pe care deșeul inițial nu o prezintă în mod direct»

Conform art.7 din O.U.G. nr. 92/2021, **lista deșeurilor este obligatorie** pentru a determina dacă un deșeu trebuie considerat deșeu periculos.

Includerea unui obiect sau a unei substanțe pe listă nu înseamnă că respectivul obiect ori respectiva substanță se consideră ca fiind deșeu în orice împrejurare (art.7 alin. (2) din O.U.G. nr. 92/2021

O substanță sau un obiect este considerat deșeu numai în cazul în care corespunde definiției prevăzute la pct. 10 din anexa nr. 1 a OUG nr.92/2021, respectiv: „*Deșeul este orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă ori are intenția sau obligația să îl arunce*”.

Infrațiunea prevăzută de a art. 66 alin.(1) lit.c) din O.U.G. nr. 92/2021

- (1) Obligații ale producătorii și deținătorii de deșeuri periculoase, precum și operatorii economici autorizați din punctul de vedere al protecției mediului să desfășoare activități de colectare, transport, stocare și tratare a deșeurilor periculoase:
- **-să colecteze, să transporte și să stocheze separat diferitele categorii de deșeuri periculoase**, în funcție de proprietățile fizico-chimice, de compatibilități și de natura substanțelor de stingere care pot fi utilizate pentru fiecare categorie de deșeuri în caz de incendiu, astfel încât să se poată asigura un grad ridicat de protecție a mediului și a sănătății populației potrivit prevederilor art. 21, incluzând asigurarea trasabilității de la locul de generare la destinația finală, pentru a îndeplini prevederile art. 48. (art.27 alin.1 din OUG nr.92/2021)
- **-să nu amestece diferitele categorii de deșeuri periculoase** cu alte categorii de deșeuri periculoase sau cu alte deșeuri, substanțe ori materiale. Amestecarea include diluarea substanțelor periculoase. (art.28 din OUG nr.92/2021)
- **-să se asigure că pe durata efectuării operațiunilor de colectare, transport și stocare a deșeurilor periculoase, acestea sunt ambalate și etichetate** potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1.907/2006, cu modificările și completările ulterioare. (art.29 din OUG nr.92/2021)
- **-transferul deșeurilor periculoase pe teritoriul național trebuie să fie însoțit de documentul de identificare** prevăzut în anexa IB la Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006_ (art.29 din OUG nr.92/2021)

INFRAȚIUNI PRIVIND ELIMINAREA DEȘEURILOR

1 Infrațiunea prevăzută de art.98 alin.(5) lit.b) din O.U.G. nr.195/2005

- **Definiție:** *Neluarea măsurilor de eliminare totală a substanțelor și preparatelor periculoase care au devenit deșeuri.*
- Sancțiune: închisoare de la 2 la 7 ani. Tentativa se pedepsește.

2. Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 92/2021

- **Definiție:** *Constituie infracțiune eliminarea deșeurilor care au făcut obiectul transferului, așa cum este definit de Regulamentul (CE) 1013/2006, în spații neautorizate sau prin constituirea de depozite ilegale, dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

- Sancțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă. Anterior modificării prin Legea nr.17/2023 fapta era sancționată cu închisoare de la 3 ani la 5 ani, astfel că se constată că actuala lege este mai favorabilă.

Infrațiunea prevăzută de art. 98 alin. (5) lit.b) din O.U.G. 195/2005

Definiție:

Constituie infracțiune neluarea măsurilor de eliminare totală a substanțelor și preparatelor periculoase care au devenit deșeuri;

Sancțiune: închisoare de la 2 la 7 ani

Subiectul activ și participația penală.

Subiectul activ al infracțiunii pot fi doar deținătorul de deșeuri periculoase, înțeles pro trivit legii ca producătorul deșeurilor sau persoana fizică ori juridică ce se află în posesia acestora.

Apreciem că deținătorul deșeurilor poate fi doar o persoană fizică sau juridică care se află în posesia legală a acestora, adică în baza unui titlu, iar nu ca urmare a faptului că, producătorul de deșuri periculoase care a deținut depozitul în baza unui contract de închiriere după ce a părăsit depozitul fără a plăti chiria a abandonat o cantitate mare de substanțe periculoase, devenite deșeuri.

Subiect activ lichidatorul judiciar : fiind o infracțiune săvârșită prin inacțiune, este necesar să existe o obligație legală sau contractuală a autorului de acțiune.

Eliminarea parțială este infracțiune (?)

Una dintre măsurile ce trebuie luate de deținătorii substanțelor și preparatelor periculoase, care au devenit deșeuri, este de a încheia un contract cu o societate comercială specializată și autorizată pentru eliminarea deșeurilor periculoase și de a le preda pentru a fi eliminate, perioada de depozitare în condiții de protecție a mediului până la predarea efectivă nefiind infracțiune.

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 92/2021

Definiție: Constituie infracțiune *eliminarea deșeurilor care au făcut obiectul transferului, așa cum este definit de Regulamentul (CE) 1013/2006, în spații neautorizate sau prin constituirea de depozite ilegale, dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

- Sancțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă. Anterior modificării prin Legea nr.17/2023 fapta era sancționată cu închisoare de la 3 ani la 5 ani, astfel că se constată că **actuala lege este mai favorabilă**.
- Subiectul activ și participația penală poate fi orice persoană, fizică sau juridică, inclusiv proprietarul spațiului neautorizat sau a depozitului ilegal.
- Participația poate fi întâlnită sub toate formele: coautorat, dacă sunt mai mulți proprietari ai spațiilor și depozitelor ilegale, complicitate și instigare.

25

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit.a) din O.U.G. nr.92/2021

Latura obiectivă

Elementul material constă într-o acțiune a făptuitorului de a *elimina deșeurile care au făcut obiectul transferului, așa cum este definit de Regulamentul (CE) 1.013/2006, în spații neautorizate sau prin constituirea de depozite ilegale.*

Conform Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri prin „transfer” înseamnă transportul de deșeuri destinate **recuperării sau eliminării**, planificat sau care se desfășoară:

- a) între o țară și altă țară sau
- b) între o țară și țări și teritorii de peste mări sau alte zone, aflate sub protecția țării respective sau
- c) între o țară și orice zonă terestră care nu aparține nici unei țări, în conformitate cu dreptul internațional sau
- d) între o țară și Antarctica sau
- e) dintr-o țară prin oricare dintre zonele menționate anterior sau
- f) în interiorul unei țări prin oricare dintre zonele menționate anterior și care începe și se încheie în aceeași țară sau
- g) dintr-o zonă geografică care nu este sub jurisdicția niciunei țări, într-o altă țară;

Din analiza legislației române, potrivit căruia pot fi importate doar deșeuri destinate recuperării, fiind interzise importul de deșeuri în vederea eliminării, rezultă că pot face obiectul infracțiunii prevăzute de art.66 alin.(1) lit.a) din OUG nr. 92/2021 doar deșeurile transferate în vederea recuperării.

26

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit.a) din O.U.G. nr.92/2021

În sensul aceluiași Regulament „transferul ilegal” reprezintă orice transfer de deșeuri efectuat:

- a) fără notificarea tuturor autorităților competente în cauză în conformitate cu prezentul regulament sau
- b) fără acordul autorităților competente în cauză în conformitate cu prezentul regulament sau
- c) cu acordul autorităților competente în cauză obținut prin falsificare sau fraudă sau
- d) într-un mod nespecificat propriu-zis în notificare sau în documentele de circulație sau
- e) într-un mod care determină recuperarea sau eliminarea prin încălcarea normelor comunitare sau internaționale sau
- f) contrar articolelor 34, 36, 39, 40, 41 și 43 sau
- g) despre care, în ceea ce privește transferurile de deșeuri menționate la articolul 3 alineatele (2) și (4), reiese că:
 - (i) deșeurile nu sunt prevăzute la anexele III, III A sau III B sau
 - (ii) nu respectă dispozițiile articolului 3 alineatul (4),
 - (iii) transferul este efectuat într-un mod care nu este specificat propriu-zis în documentul prevăzut la anexa VII.
- *Urmarea imediată* constă într-o stare de pericol pentru mediu.
- *Raportul de cauzalitate* dintre fapta faptuitorului și starea de pericol rezultă *ex re*, din însăși săvârșirea faptei.
- **Latura subiectivă.** Presupune vinovăția faptuitorului sub forma intenției directe sau indirecte.
-

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin.(1) lit.a) din OUG nr. 92/2021

Conform Anexei 1 lit. b) din H.G nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, prin **depozit** se înțelege un amplasament pentru eliminarea finală a deșeurilor prin depozitare pe sol sau în subteran, **inclusiv**:

- spații interne de depozitare a deșeurilor, adică depozite în care un producător de deșeuri execută propria eliminare a deșeurilor la locul de producere;
- o suprafață permanent amenajată (adică pentru o perioadă de peste un an) pentru stocarea temporară a deșeurilor, **dar exclusiv**:
 - instalații unde deșeurile sunt descărcate pentru a permite pregătirea lor în vederea efectuării unui transport ulterior în scopul recuperării, tratării sau eliminării finale în altă parte;
 - stocarea deșeurilor înainte de valorificare sau tratare pentru o perioadă mai mică de 3 ani, ca regulă generală, sau stocarea deșeurilor înainte de eliminare, pentru o perioadă mai mică de un an;

Tentativa și consumarea.

Conform art. 66 alin.5 din OUG nr. 92/2021, tentativa la această infracțiune se pedepsește.

Infrațiunea se consumă în momentul acceptării deșeurilor **introduse în țară, în vederea recuperării dintr-un stat care nu este membru al Uniunii Europene, în spații neautorizate sau prin constituirea de depozite ilegale**;

Acceptarea trebuie să se facă în vedere eliminării.

INFRAȚIUNI PRIVIND ELIMINAREA DEȘEURILOR

- **3. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 92/2021**

• **Definiție:** *Acceptarea de către operatorii de depozite/incineratoare, în vederea eliminării, a deșeurilor introduse ilegal în țară și/sau a deșeurilor introduse în țară în alte scopuri decât cel al eliminării și care nu au putut fi utilizate în scopul pentru care au fost introduse, dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată*

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 92/2021 a fost inițial sancționată cu închisoare de la 3 la 5 ani și modificată prin Legea nr.17/2023, care a redus limita minimă la un an închisoare. **Noua lege este mai favorabilă.**

- **4. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. e) din O.U.G. nr. 92/2021**

• **Definiție:** *Constituie infracțiune incendiarea oricărui tip de deșeu și/sau substanță sau obiect, dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

• **Sanctiune:** închisoare de la 1 la 5 ani.

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. e) din O.U.G. nr. 92/2021 a fost introdusă prin O.U.G. nr. 38/2022, sancționată cu închisoare de la 3 la 5 ani și modificată prin Legea nr.17/2023, care a redus limita minimă la un an închisoare. **Noua lege este mai favorabilă.**

- **5. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021**

• **Definiție:** *Constituie infracțiune îngroparea deșeurilor dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

• **Sanctiune:** închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă.

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021 a fost introdusă prin O.U.G. nr. 38/2022, sancționată cu închisoare de la 3 la 5 ani și modificată prin Legea nr.17/2023, care a redus limita minimă la un an închisoare. **Noua lege este mai favorabilă.**

29

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021

Definiție: *Constituie infracțiune îngroparea deșeurilor dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

• **Sanctiune:** închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă.

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021 a fost introdusă prin O.U.G. nr. 38/2022, sancționată cu închisoare de la 3 la 5 ani și modificată prin Legea nr.17/2023, care a redus limita minimă la un an închisoare.

Astfel, noua lege este mai favorabilă.

• **Subiect activ** al infracțiunii poate fi orice persoană inclusiv proprietarul sau deținătorul legal al terenului în care se îngroapă deșeurile.

• Subiect activ al infracțiunii poate fi și persoana juridică, care poate obține un avantaj prin direcționarea sumelor destinate autorizării și administrării depozitelor legale de deșeurile.

• Participația poate fi întâlnită sub toate formele: coautorat, dacă sunt mai mulți proprietari ai terenurilor în care se îngroapă deșeurile, complicitate și instigare.

• **Latura obiectivă**

• **Elementul material** al infracțiunii constă într-o acțiune a făptuitorului de a îngropa deșeurile în sol. Prin aceasta infracțiunea prevăzută de art.66 alin.(1) lit.f) din O.U.G. nr.92/2021 se deosebește de infracțiunea prevăzută de art.98 alin.(2) lit.a) din O.U.G. nr.195/2005, care încriminează fapta de a polua prin evacuarea, în atmosferă sau pe sol, a unor deșeurile ori substanțe periculoase, dacă fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală.

30

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021

Îngroparea deșeurilor **poate fi autorizată** doar în anumite cazuri și doar în anumite zone, sau prin alte mijloace **sub supraveghere oficială**, în funcție de distanța față de cursurile de apă, adâncimea apelor subterane, etc, cum ar fi spre exemplu în cazul subproduselor de origine animală și a produselor derivate, care nu sunt destinate consumului uman, așa cum sunt definite de Regulamentul nr.1069/2009 al PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI;

Urmarea imediată constă într-o stare de pericol pentru mediu. Prin îngroparea ilegală a deșeurilor se contaminează atât solul cât și subsolul precum și pânză freatică, forajele de apă potabilă, deoarece acestea nu sunt tratate conform celor mai bune practici pentru protecția mediului.

De asemenea, pot fi eliberate mirosuri sau substanțe inflamabile, cum ar fi metanul și, prin urmare, are loc și poluarea aerului.

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021 poate intra în concurs cu alte infracțiuni, cum ar fi poluarea apei, poluarea aerului?

Conform art. 66 alin.(5) din O.U.G. nr. 92/2021, tentativa la această infracțiune se pedepsește.

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 92/2021 se consumă în momentul în care are loc îngroparea deșeurilor în sol.

Acțiunea de îngropare este definită ca ascunderea sau încercarea de ascundere în sol a deșeurilor;(Anexa 1 pct.1[^]3 din O.U.G. nr.92/2021.

Tentativa la această infracțiune se pedepsește ca și infracțiune consumată?

31

INFRAȚIUNI PRIVIND ELIMINAREA DEȘEURILOR

• 6. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. g) din O.U.G. nr. 92/2021

Definiție: Constituie infracțiune *eliminarea, deținerea, păstrarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate, dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. g) din O.U.G. nr. 92/2021 a fost introdusă prin O.U.G. nr. 38/2022, cu următorul conținut **Constituie infracțiune eliminarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate, fiind** sancționată cu închisoare de la 3 la 5 ani. Prin Legea nr.17/2023, s-a redus limita minimă la un an închisoare. **Se constată că actuala lege este mai favorabilă.**

- **Se deosebește de infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit.a) din O.U.G. nr.92/2021 prin aceea că în cazul acestei din urmă infracțiuni deșeurile provin din altă țară, prin transfer iar în cazul infracțiunii prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. g) din O.U.G. nr. 92/2021 deșeurile sunt indigene?**

• 7. Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. h) din O.U.G. nr. 92/2021

Definiție: Constituie infracțiune abandonarea, aruncarea și/sau ascunderea deșeurilor, *dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. h) din O.U.G. nr. 92/2021 a fost introdusă prin Legea nr.17/2023..

Sanctiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă.

• 8. Infracțiunea prevăzută la art.98 alin.(2) lit.a) din O.U.G. nr.195/2005

Constituie infracțiune, dacă a fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală, *poluarea prin evacuarea, în atmosferă sau pe sol, a unor deșeuri ori substanțe periculoase.*

Sanctiune : închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă. Tentativa se pedepsește.

32

INFRAȚIUNI PRIVIND ELIMINAREA DEȘEURILOR

9. Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1¹) din O.U.G. nr. 92/2021

Definiție: Constituie infracțiune *săvârșirea în mod repetat de aceeași persoană, a faptelor prevăzute de art.66 alin.(1) din O.U.G. nr.92/2021, care, analizate împreună, relevă o cantitate totală de deșeuri sau un impact cumulat asupra mediului, vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor ce nu poate fi neglijată/neglijat, deși acestea, săvârșite în mod separat, nu sunt considerate infracțiuni în înțelesul alineatului respectiv.*

Sanțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă.

• 10. Infrațiunea prevăzută de art. 98 alin. (3) lit. a) din O.U.G. nr. 195/2005

• **Definiție:** *Nesupravegherea și neasigurarea depozitelor de deșeuri dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală.*

Sanțiune: închisoare de la 6 luni la 3 ani. Tentativa se pedepsește

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1¹) din O.U.G. nr. 92/2021

Definiție: Constituie infracțiune *săvârșirea în mod repetat de aceeași persoană, a faptelor prevăzute de art.66 alin.(1) din O.U.G. nr.92/2021, care, analizate împreună, relevă o cantitate totală de deșeuri sau un impact cumulat asupra mediului, vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor ce nu poate fi neglijată/neglijat, deși acestea, săvârșite în mod separat, nu sunt considerate infracțiuni în înțelesul alineatului respectiv.*

Sanțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă.

Infrațiunea prevăzută de art. 66 alin. (1¹) din O.U.G. nr. 92/2021 a fost introdusă prin Legea nr.17/2023.

- Conform art.66 alin.(1²) din O.U.G. nr.92/2021, pentru a evalua în ce măsură cantitatea sau impactul asupra mediului sau asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată, în sensul prevederilor alin. (1), vor fi avute în considerare următoarele:
 - **a)** numărul de obiecte considerate deșeuri și vizate de actul de conduită ilicit;
 - **b)** cantitatea sau volumul deșeurilor vizate de actul de conduită ilicit;
 - **c)** determină un impact asupra mediului ce nu poate fi neglijat, modificarea, chiar și într-o proporție mică, a calității apei, solului sau subsolului din aria vizată de actul de conduită ilicit;
 - **d)** este îndeplinită condiția de cantitate ce nu poate fi neglijată sau de impact asupra mediului ce nu poate fi neglijat atunci când pentru înlăturarea efectului actului de conduită ilicit este necesar un efort ce implică **un cost de orice natură.**

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1[^]1) din O.U.G. nr. 92/2021

• PROBLEME CONTROVERSATE

- **1. Elementul constitutiv** al infracțiunii constă în **săvârșirea în mod repetat** de către același făptuitor **a aceleași acțiuni** dintre cele reglementate la art.66 alin.(1) din O.U.G. nr.92/2021, sau **poate comite acțiuni diferite**, cum ar fi: într-o zi abandonează o cantitate de deșeuri sub limita penală, într-o altă zi arde o cantitate de deșeuri sub limita penală, într-o altă zi îngroapă o cantitate de deșeuri sub limita penală, dar adunate cantitățile au impact *cumulat asupra mediului, vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor ce nu poate fi neglijată/neglijat?*
- **În opinia noastră**, pentru existența infracțiunii nu este necesar ca făptuitorul să comită aceleași acțiuni care intră în elementul constitutiv al infracțiunilor prevăzute de art.66 alin.(1) lit.a)-h) din O.U.G. 92/2021.
- Argument: Legiuitorul nu utilizează sintagma „comiterea în mod repetat a uneia dintre faptele menționate la alin.(1)” ci utilizează pluralul „faptele comise în mod repetat care „analizate împreună” relevă o cantitate totală de deșeuri sau un impact cumulat asupra mediului vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor ce nu poate fi neglijată/neglijat.

35

PROBLEME CONTROVERSATE privind condiția gravității impactului asupra mediului

• 1. GRAVITATEA FAPTEI

Pentru existența infracțiunii este necesar ca fapta să aibă o anumită gravitate, respectiv, cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.

În opinia noastră cele două condiții **sunt alternative**, respectiv:

-cantitatea de deșeuri nu poate fi neglijată. Această condiție se consideră a fi îndeplinită în funcție de următoarele:

- numărul de obiecte considerate deșeuri și vizate de actul de conduită ilicit;
- cantitatea sau volumul deșeurilor vizate de actul de conduită ilicit;
- când pentru înlăturarea efectului actului de conduită ilicit este necesar un efort ce implică un cost de orice natură.

-impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijat. Această condiție se consideră a fi îndeplinită:

- în cazul în care prin actul de conduită ilicit o modificare, chiar și în proporție mică a calității apei, solului sau subsolului din aria vizată de actul de conduită ilicit.
- când pentru înlăturarea efectului actului de conduită ilicit este necesar un efort ce implică un cost de orice natură.

36

PROBLEME CONTROVERSATE

2. CE ÎNSEAMNĂ O MODIFICARE ÎN PROPORȚIE MICĂ A CALITĂȚII APEI, SOLULUI SAU SUBSOLULUI?

O.U.G. nr.92/2021 nu definește

Pct.35^1 Anexa 1 Legea nr.107/1996 legea apelor.

Impactul asupra corpului de apă: efectul produs ca urmare a desfășurării unei activități asupra stării ecologice/potențialului ecologic și stării chimice a corpului de apă de suprafață, precum și asupra stării cantitative și stării chimice a corpului de apă subterană.

– impact semnificativ: deteriorează/compromite atingerea stării ecologice bune/potențialului ecologic bun și stării chimice bune a corpului de apă de suprafață, stării cantitative bune și stării chimice bune a corpului de apă subterană;

– impact nesemnificativ: nu modifică starea ecologică/ potențialul ecologic și starea chimică a corpului de apă de suprafață, respectiv starea cantitativă și starea chimică a corpului de apă subterană și nici nu compromite atingerea obiectivelor de mediu;

– impact permanent: produce efecte negative pe termen lung asupra stării ecologice/potențialului ecologic și stării chimice a corpului de apă de suprafață, respectiv asupra stării cantitative și stării chimice a corpului de apă subterană;

– impact temporar: produce efecte negative pentru o perioadă scurtă de timp asupra stării ecologice/potențialului ecologic și stării chimice a corpului de apă de suprafață, respectiv asupra stării cantitative și stării chimice a corpului de apă subterană, fiind de așteptat o redresare/refacere într-un interval de timp scurt, fie în mod natural, fie ca rezultat al măsurilor de reducere a impactului.

Anexa Legii nr.246/2020 privind utilizarea, conservarea și protecția solului

pct. 34. Schimbarea dăunătoare a solului - schimbarea care produce efecte periculoase și prejudiciabile asupra funcțiilor solului;

pct. 35. Schimbarea dăunătoare pentru sol - efectele dăunătoare sau nedorite ale diverselor impacturi asupra funcțiilor solului, capabile să provoace riscuri, pericole, dezavantaje sau neplăceri apreciabile pentru societate, perimetrele suspectate de vreo afectare, terenurile suspecte de schimbări dăunătoare pentru calitatea solului

Pct. 11. Funcțiile solului sunt: **a)** funcții culturale/de arhivă; **b)** funcții ecologice; **c)** funcții energetice; **d)** funcții socioeconomice.

PROBLEME CONTROVERSATE

3. CE ÎNSEAMNĂ UN COST DE ORICE NATURĂ PENTRU ÎNLĂTURAREA EFECTELOR?

OUG nr.92/2021 NU definește

Art.2 pct.52.din O.U.G. nr.195/2005, prin **prejudiciu** se înțelege - **efectul cuantificabil în cost** al daunelor asupra sănătății oamenilor, bunurilor sau mediului, provocat prin poluanți, activități dăunătoare ori dezastre;

Art. 2 pct. 18^2. daună semnificativă adusă mediului - daună ireversibilă sau de lungă durată, **cuantificabilă ori nu în bani**, produsă în orice mod asupra mediului; (???)

Implicarea unui singur angajat, cu un utilaj, pentru a ridica deșeurile dintr-un loc unde au fost aruncate presupune un cost material, generat de prețul combustibilului și uzura utilajului precum și costul cu salariul angajatului.

Acoperirea prejudiciilor aduse mediului, care determină de cele mai multe ori și consecințe și asupra omului, antrenează, costuri mai mari decât respectarea normelor de gestionare corespunzătoare a depozitelor de deșeurilor și a utilajelor de eliminare a acestora.

-**pct. 48 din Anexa 1 a Legii nr.107/1996,** înlăturarea efectelor poluărilor accidentale a **resurselor de apă** presupune: totalitatea măsurilor și acțiunilor care implică: acțiuni operative de urmărire a unei de poluare, limitarea răspândirii, colectarea, neutralizarea și distrugerea poluanților; măsuri pentru restabilirea situației normale și refacerea echilibrului ecologic;

PROBLEME CONTROVERSATE

3. CE ÎNSEAMNĂ UN COST DE ORICE NATURĂ PENTRU ÎNLĂTURAREA EFECTELOR?

H.G. nr. 1.408 din 19 noiembrie 2007 privind modalitățile de investigare și evaluare a **poluării solului și subsolului**

-activitate poluatoare - orice activitate care determină schimbări negative privind caracteristicile naturale ale calității mediului geologic;

-evaluare - orice metodă utilizată pentru măsurarea, calcularea, modelarea, prognozarea sau estimarea prezenței unui poluant în mediul geologic; investigare - procesul de identificare a prezenței poluanților în mediul geologic, delimitarea spațială a acestora, stabilirea concentrației lor, precum și a relației acestora cu matricea minerală și structura mediului geologic;

-curățare - ansamblul lucrărilor efectuate în vederea îndepărtării parțiale sau totale a poluantului ori poluanților și a materialelor contaminate, fără tratare;

-reconstrucție ecologică - ansamblul lucrărilor efectuate în vederea aducerii unui sit, după remedierea acestuia, cât mai aproape de starea naturală;

-refacerea mediului geologic - ansamblul măsurilor de curățare, remediere și/sau reconstrucție ecologică; remediere - ansamblul lucrărilor efectuate în vederea readucerii concentrațiilor poluanților sub valorile pragului de alertă;

TOATE ACESTE ACTIVITĂȚI IMPLICĂ COSTURI

PROBLEME CONTROVERSATE

3. CE ÎNSEAMNĂ UN COST DE ORICE NATURĂ PENTRU ÎNLĂTURAREA EFECTELOR?

Prejudiciul adus pădurii prin aruncarea sau crearea de depozite ilegale de deșeuri, care are ca efect imediat poluarea zonei, are două componente (Legea nr.46/2008, Codul silvic):

1. paguba produsă pădurii sau vegetației forestiere din afara fondului forestier național, componentă evaluabilă ca valoare materială;

2. valoarea funcțiilor pădurii nerealizate, componentă care se evaluează convențional, în funcție de valoarea pagubei produse pădurii, în condițiile art. 105 alin. (2²).

- **art.2 pct.13 din O.U.G. nr. 68/2007, prejudiciul asupra mediului**, inclusiv cel determinat de elementele aeropurtate, înseamnă inclusiv **prejudiciul asupra speciilor și habitatelor naturale protejate** - orice prejudiciu care are efecte semnificative negative asupra atingerii sau menținerii unei stări favorabile de conservare a unor astfel de habitate sau specii; caracterul semnificativ al acestor efecte se evaluează în raport cu starea inițială, ținând cont de criteriile prevăzute în anexa nr. 1.

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1[^]) din O.U.G. nr. 92/2021

4. URMAREA IMEDIATĂ: STARE DE PERICOL SAU UN REZULTAT ?

În opinia noastră, urmarea imediată constă într-o stare de pericol în cazul în care evaluarea se face în funcție de numărul de numărul și cantitatea deșeurilor.

Urmarea imediată constă într-un rezultat, respectiv:

- un impact asupra mediului ce nu poate fi neglijat manifestat prin modificarea, chiar și într-o proporție mică a calității apei, solului sau subsolului în aria vizată de acțiunea ilegală.
- un cost pentru înlăturarea efectului actului de conduită ilicit.

• 5.SĂVÂRȘIREA MAI MULTOR FAPTE ÎNCRIMINATE CA INFRACTIUNI LA ART.66 ALIN.(1) LIT.a)-h) CONDUCE LA REȚINEREA CONCURSULUI DE INFRACTIUNI SAU A UNEI INFRACTIUNI UNICE?

În opinia noastră, săvârșirea mai multor fapte dintre cele enumerate la art.66 alin.(1) lit.a)-h) din O.U.G nr.92/2021 va conduce la reținerea a tot atâtea infracțiuni în concurs, dacă, bineînțeles vor fi întrunite elementele constitutive pentru fiecare dintre infracțiunile comise.

- Argumente:
- -Legiuitorul folosește la definiția din articolul 66 (1) sintagma „*constituie infracțiuni*” și se pedepsesc cu închisoare de la 1 la 5 ani sau cu amendă următoarele fapte.....
- -Fiecare literă a art. 66 alin.(1) din Legea nr. 407/2006 corespunde unei infracțiuni unice, întrucât legiuitorul a înțeles să reglementeze în acest caz infracțiuni distincte, prin diferențierea netă a elementului material al acestora,
- -Variantele alternative de săvârșire a faptei nu sunt echivalente nici sub aspectul semnificației lor penale și nici sub aspectul unității de acțiune.

41

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1[^]) din O.U.G. nr. 92/2021

PROBLEME CONTROVERSATE

4. Aplicarea principiului *Ne bis in idem*

Care va fi situația juridică a făptuitorului care este sancționat contravențional pentru fiecare sau doar pentru unele dintre faptele menționate la art.66 alin.(1) din O.U.G. nr.92/2021 **care săvârșite în mod separat, nu sunt considerate infracțiuni în înțelesul alineatului respective?**

Art. 62 alin.1 lit. b) Următoarele fapte constituie contravenție și se sancționează după cum urmează, cu amendă de la 30.000 lei la 45.000 lei, pentru persoanele fizice, și de la 50.000 lei la 70.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul încălcării dispozițiilor art. 11 și art. 20 alin. (3)-(6):

art.20 alin. (3) Abandonarea, aruncarea, precum și ascunderea deșeurilor sunt interzise;

(4) Eliminarea, deținerea, păstrarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate în acest scop sunt interzise;

(5) Se interzice incendierea oricărui tip de deșeu și/sau substanță sau obiect;

(6) Îngroparea deșeurilor de orice fel este interzisă.

Comparând dispoziții similare (contravenție, o singură faptă, infracțiune, săvârșirea faptei de mai multe ori și depășirea prejudiciului) cu cele ale art. 107 alin. (1) lit. b) și ale art. 109 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, CURTEA CONSTITUTIONALĂ prin DCC nr.594/2021, paragr.27, a constatat că, chiar dacă elementul material al laturii obiective al infracțiunilor reglementate de aceste texte se referă, în parte, la fapte ce pot constitui contravenții, întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunilor respective impune o dublă condiționare: repetabilitatea faptei („fapta a fost săvârșită de cel puțin două ori în interval de un an”) și cuantumul prejudiciului, superior celui pentru care fapta constituie contravenție („cel puțin 5 ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior”). Astfel fiind, nu poate fi reținută „identitatea de obiect”, drept componentă-cheie a principiului *ne bis in idem*, în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului invocate. Cu alte cuvinte, incriminarea nu intervine pentru „aceeași faptă”, sancționată contravențional, ci numai dacă fapta respectivă are caracter de repetabilitate și prejudiciul produs este superior celui reținut în cazul contravenției. Nefiind întrunită această identitate, nu se poate reține încălcarea, prin normele criticate, a principiului *ne bis in idem*.

Având în vedere practica Curții Constituționale, apreciem că nici în cazul infracțiunii prevăzute de art.66 alin.(1[^]) nu se poate atrage aplicarea principiului *ne bis in idem* și a practicii CEDO.

42

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1¹) din O.U.G. nr. 92/2021

PROBLEME CONTROVERSATE

2. CONSUMAREA INFRACTIUNII:

În opinia noastră infracțiunea prevăzută de art.66 alin. (1¹) din O.U.G. nr. 92/2021 se consumă în momentul în care se realizează una dintre acțiunile alternative ale elementului material de atâtea ori încât analizate împreună, cantitatea totală de deșeuri sau impact cumulat asupra mediului, vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor întrunește condiția de a nu putea fi neglijată/neglijat.

3.TENTATIVA

Conform art. 66 alin. (5) din O.U.G. nr. 92/2021, tentativa la acesta infracțiune se pedepsește.

Plecând de la definiția tentativei prevăzută de art.32 din C.pen. „Tentativa constă în punerea în executare a intenției de a săvârși infracțiunea, executare care a fost însă întreruptă sau nu și-a produs efectul” , **în opinia noastră** se va reține tentativă, dacă la ultima acțiune care ar depăși cantitatea totală de deșeuri sau impact cumulat asupra mediului, vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor executarea a fost întreruptă sau nu și-a produs efectul.

43

Infracțiunile privind tranzitul României cu deșeuri

Infracțiunea prevăzută de art. 66 alin. (1) lit. c) din O.U.G. nr. 92/2021

• Definiție: *Comercializarea, abandonarea și/sau neasigurarea încărcăturii deșeurilor pe durata și pe parcursul tranzitării teritoriului României, dacă cantitatea sau impactul asupra mediului ori asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanelor nu poate fi neglijată.*

Anterior infracțiunea a fost reglementată de art. 63 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 211/2011, având aceeași sancțiune.

• Sancțiune: închisoare de la 1 an la 5 ani sau cu amendă. Tentativa se pedepsește.

Subiectul activ al infracțiunii este calificat, respectiv, un comerciant, persoană fizică sau juridică care deține o autorizație de tranzit a deșeurilor pe teritoriul României.

Latura obiectivă.

Elementul material constă într-o acțiune alternativă a făptuitorului de comercializare (ca deșeuri pentru recuperare), abandonare și/sau neasigurare a încărcăturii deșeurilor pe durata și pe parcursul tranzitării teritoriului României.

Pentru existența infracțiunii este necesar ca actele făptuitorului să se desfășoare pe durata și pe parcursul tranzitării teritoriului României.

Latura subiectivă. Presupune vinovăția făptuitorului sub forma intenției directe.

În prezent, în România, transferurile de deșeuri sunt reglementate prin H. G. nr. 788 din 17 iulie 2007 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 1013/2006 privind transferul de deșeuri.

Normele metodologice privind controlul transferurilor de deșeuri au fost adoptate prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 1.647 din 10 iunie 2022, publicat în M.Of. nr. 637 din 28 iunie 2022

44

INFRAȚIUNI PRIVIND NERESPECTAREA SANȚIUNILOR ADMINISTRATIVE

- **Infrațiunea prevăzută de art.66 alin.2 lit.e) din O.U.G. nr.92/2021**
- **Definiție** Constituie infracțiune *nerespectarea obligației prevăzute de art. 64 alin. (2).*
- **Sanțiune: închisoare de la 2-7 ani.**
- **Articolul 64**
- (1) În cazul nerespectării dispozițiilor art. 20 alin. (3)-(6) se aplică sancțiunea contravențională complementară de confiscare a vehiculelor, bunurilor și mijloacelor folosite la săvârșirea contravenției pentru abandonarea/ aruncarea/eliminarea deșeurilor în spații neautorizate, incendierea deșeurilor, îngroparea deșeurilor, după caz.
- (2) În cazul confiscării vehiculului, contravenientul este obligat să transporte, pe cheltuiala sa, bunul care a făcut obiectul confiscării, la locul de predare în custodie stabilit de agentul constator.
- **Aplicabilitate?: în condițiile în care în fapt, nerespectarea dispozițiilor art. 20 alin. (3)-(6) din O.U.G. 92/2021 nu mai poate fi sancționată contravențional ci doar penal, ca INFRAȚIUNI PREVĂZUTE DE ART.66 ALIN. (1) lit.e)-h) DIN O.U.G. NR.92/2021**

45

INFRAȚIUNI PRIVIND ELIMINAREA DEȘEURILOR ÎN APE

Art.92 alin. (1) Legea nr.107/1996, Legea apelor Evacuarea, aruncarea sau injectarea în apelor de suprafață și subterane, în apele maritime interioare ori în apele mării teritoriale de ape uzate, **deșeuri**, reziduri sau produse de orice fel care conțin substanțe, bacterii ori microbi în cantitate sau concentrație **care poate schimba** caracteristicile apei, punând în pericol viața, sănătatea și integritatea corporală a persoanelor; viața animalelor; mediul, producția agricolă ori industrială sau fondul piscicol. Sanțiune: închisoare de la un an la 5 ani. Dacă faptele au fost săvârșite din culpă, limitele speciale ale pedepselor se reduc la jumătate. Tentativa se pedepsește.

Art.98 alin. 4 lit. b) O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului Descărcarea apelor uzate și a **deșeurilor** de pe nave sau platforme plutitoare direct în apele naturale ori provocarea, cu știință, de poluare, prin evacuarea sau scufundarea în apele naturale, direct ori de pe nave sau platforme plutitoare, a unor substanțe ori **deșeuri periculoase**, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală. Sanțiune: închisoare de la un an la 5 ani.

Art.49 Legea nr. 17/1990, privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României deversarea de **substanțe poluante** de pe o navă în apele maritime interioare sau acvatoriile porturilor, în care se aplică Convenția Marpol 73/78, marea teritorială, zona economică exclusivă sau într-o zonă echivalentă stabilită în conformitate cu dreptul internațional, marea liberă; sanțiune: închisoare de la 3 luni la 2 ani: Dacă s-a săvârșit din culpă sanțiunea este închisoare o lună - 1 an sau amendă; - agravantă: dacă s-a cauzat o deteriorare semnificativă a calității apelor sau prejudicii semnificative vieții maritime. -sanțiune: închisoare de la 1-5 ani. Dacă s-a săvârșit din culpă, sanțiunea este închisoare de la 6 luni - 3 ani ; faptele prevăzute la art. 49 săvârșite de pe o navă străină în afara teritoriului României sau în marea teritorială a României se pedepsesc cu amendă în cazurile în care jurisdicția penală a României se aplică conform regulilor de drept intern sau internațional (art.51 Legea nr.17/1990).

Art. 80 din O.U.G. nr. 202/2002, privind gospodărirea integrată a zonei costiere Evacuarea, aruncarea sau injectarea în zona costieră ori în zona de protecție a apelor uzate, deșeurilor, reziduurilor ori produselor de orice fel, care conțin substanțe în stare solidă, lichidă sau gazoasă, bacterii ori microbi în cantități sau concentrații **care pot schimba** caracteristicile zonei, **facând-o astfel dăunătoare** pentru sănătatea persoanelor, viața animalelor și mediu ori pentru fondul piscicol. Sanțiune: închisoare de la un an la 5 ani .

46

Infracțiuni privind deșeurile radioactive

- **1. Infracțiunea prevăzută de art. 92 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 107/1996**

Definiție: *Constituie infracțiune depozitarea în albia majoră a râurilor a combustibilului nuclear sau a deșeurilor rezultate din folosirea acestuia.*

- Sancțiune: închisoare de la un an la 5 ani.

- **2. Infracțiunea prevăzută de art. 44 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare**

• **Definiție:** *Constituie infracțiune efectuarea neautorizată a activităților de producere, amplasare, construcție, furnizare, închiriere, transfer, manipulare, deținere, utilizare, depozitare intermediară, dezafectare, transportul, tranzitul, importul, exportul și transferul intracomunitar al instalațiilor radiologice, inclusiv al instalațiilor de gestionare a deșeurilor radioactive, dacă instalațiile radiologice, materialele nucleare sau radioactive, deșeurile radioactive și generatoarele de radiații prezintă un risc nuclear ori radiologic deosebit.*

- **Sancțiune:** *închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.*

- Art. 345 alin. (1) C. pen. Nerespectarea regimului materialelor nucleare sau al altor materii radioactive

- Primirea, deținerea, folosirea, cedarea, modificarea, înstrăinarea, dispersarea, expunerea, producția, procesarea, manipularea, depozitarea intermediară, importul, exportul ori depozitarea finală, transportul sau deturnarea materialelor nucleare ori a altor materii radioactive, precum și orice operație privind circulația acestora, **fără drept**, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

PARTICULARITĂȚILE RĂSPUNDERII PENALE A PERSOANEI JURIDICE ÎN CAZUL INFRACTIUNILOR CONTRA MEDIULUI

Răspunderea persoanei juridice în România

În legislația română, condițiile răspunderii penale a persoanei juridice sunt reglementate în art.135 din Codul penal.

-persoana juridică, cu excepția statului și a autorităților publice, răspunde penal pentru infracțiunile săvârșite **în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice**.

-instituțiile publice nu răspund penal pentru infracțiunile săvârșite în exercitarea unei activități ce nu poate face obiectul domeniului privat.

-răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit la săvârșirea aceleiași fapte.

-Cele trei ipoteze nu sunt condiții cumulative, **ci sunt trei situații alternative**, astfel că ori de câte ori sunt îndeplinite condițiile a cel puțin uneia dintre ipoteze poate fi angajată răspunderea penală a persoanei juridice, indiferent de împrejurarea că fapta a fost sau nu comisă și în interesul persoanei juridice ori dacă a fost sau nu săvârșită în numele acesteia, dacă sunt îndeplinite condițiile obiective și subiective prevăzute de lege pentru infracțiunea imputată.

Răspunderea penală a persoanei juridice este o problemă de drept care nu poate fi dezlegată numai prin interpretarea simplistă a dispozițiilor din legea penală, ci, prin **coroborare** cu dispozițiile din Legea societăților nr. 31/1990, privind răspunderea și mandatul administratorilor și a altor persoane cu atribuții de reprezentare a persoanelor juridice, dar și cu dispozițiile din Codul civil, deosebit de relevante din acest punct de vedere.

Subiectul activ persoana juridică- considerentele DCC nr.156/2018

- **-teza răspunderii directe** concretizată în Codul penal permite tragerea la răspundere penală a persoanei juridice ori de câte ori s-a comis o infracțiune, indiferent dacă a fost sau nu identificată persoana fizică care a comis fapta ilicită și indiferent dacă această persoană a fost sau nu găsită vinovată. În reglementarea răspunderii penale a persoanei juridice au fost păstrate principiile pe care se fundamentează această răspundere.
- -legătura personală nu poate să justifice, singură, angajarea răspunderii penale a persoanei juridice, astfel că se impune ca ea să fie dublată de o legătură reală, obiectivă, în care, pe lângă cerința ca fapta să fi fost comisă de un prepus, apare și **cerința** ca fapta să fi fost săvârșită **în legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate**.
- -răspunderea penală a persoanei juridice este generală, putând fi atrasă de orice activitate a ei în care se poate identifica un element subiectiv propriu acesteia, diferit de cel al persoanei fizice care execută în concret actul material.
- -răspunderea penală a persoanei juridice poate fi antrenată de **orice persoană fizică ce acționează în numele ei**, nu doar de către organele de conducere ale acesteia.

Subiectul activ persoana juridică- considerentele DCC nr.156/2018-continuare

- - prin săvârșirea de către persoana juridică a unei infracțiuni **în realizarea obiectului de activitate** se înțelege că un organ, prepus sau reprezentant al persoanei juridice, a comis o infracțiune cu prilejul transpunerii în practică a activităților pe care, potrivit legii, actelor constitutive sau actelor de organizare și funcționare, persoana juridică le poate derula. Această cerință presupune că, la momentul săvârșirii infracțiunii, agentul se afla în exercițiul unei atribuții de serviciu și că, prin urmare, el deținea fie calitatea de „organ“, fie calitatea de „reprezentant“ direct sau indirect al persoanei juridice.
- - o infracțiune este comisă **în interesul persoanei juridice** în toate cazurile în care folosul - material sau moral - obținut prin infracțiune revine, în totul sau în parte, persoanei juridice, deși infracțiunea nu este comisă în realizarea obiectului de activitate. Analizând această cerință, Curtea constată că aceasta poate primi atât o **interpretare subiectivă** ca făcând trimitere la scopul urmărit de agent, cât și **una obiectivă** ca făcând trimitere la un profit (avantaj) pe care persoana juridică l-a obținut deja de pe urma săvârșirii infracțiunii. În oricare dintre aceste interpretări devine posibil ca răspunderea penală a persoanei juridice să fie antrenată și de alte persoane fizice, și nu doar de acelea care acționează în calitate de organe sau de reprezentanți ai persoanei morale.
- -o infracțiune este săvârșită **în numele persoanei juridice** dacă persoana fizică ce efectuează elementul material al faptei acționează în calitate de organ, prepus sau reprezentant al persoanei juridice, investit în mod oficial (legal sau convențional), fără ca fapta să fie săvârșită în realizarea obiectului de activitate sau în folosul persoanei juridice în cauză.

51

Subiectul activ persoana juridică

Considerentele DCC nr. 302/2020 paragr.30

Considerentele DCC nr. 25/2021 paragr.32-33

-având în vedere natura persoanei juridice, **raportarea sa subiectivă** la faptele prevăzute de legea penală săvârșite se realizează prin raportarea organului sau reprezentantului legal al persoanei juridice la respectivele fapte, atunci când el acționează, prin săvârșirea lor, în numele persoanei juridice.

-fiind o ficțiune juridică, latura subiectivă a răspunderii penale a persoanei juridice se realizează, implicit, prin subiectivitatea persoanei care desfășoară activități în numele ei, fiind desemnată în acest sens. Acest aspect nu echivalează însă cu o răspundere penală obiectivă a persoanei juridice, care să nu poată fi încadrată în niciuna dintre formele de vinovăție prevăzute la [art. 16 din Codul penal](#).

-faptele comise de organele sau reprezentanții legali ai persoanei juridice, în numele acesteia, prezintă o latură subiectivă determinată de modul în care aceste persoane înțeleg să își îndeplinească mandatul ce le-a fost dat în scopul realizării activității persoanei juridice. Altfel spus, capacitatea de exercițiu a persoanei juridice devine efectivă doar prin desfășurarea de către organele sau reprezentanții legali ai acesteia de activități specifice obiectului de activitate al persoanei juridice, așa încât latura subiectivă a faptelor ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunilor comise de persoana juridică este dată de subiectivitatea manifestată de aceste persoane cu ocazia săvârșirii respectivelor fapte.

52

PEDEPSELE APLICATE PERSOANEI JURIDICE

- art. 136 din Codul penal,
- **pedeapsa principală:** amenda
- Limitele speciale ale zilelor-amendă sunt cuprinse între:
 - **a)** 60 și 180 de zile-amendă, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită numai pedeapsa amenzii;
 - **b)** 120 și 240 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 5 ani, unică sau alternativ cu pedeapsa amenzii;
 - **c)** 180 și 300 de zile-amendă, când legea prevede pedeapsa închisorii de cel mult 10 ani; (max 7 500 000 lei)
- În cazul unor infracțiuni contra mediului, prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei. (Ex infracțiuni prevăzute de O.U.G. nr.57/2007, privind speciile protejate, O.U.G. nr.92/2021 privind regimul deșeurilor, O.U.G. nr.195/2005 privind protecția mediului, art.271 alin.3 din Codul vamal)
- Când prin infracțiunea săvârșită persoana juridică a urmărit obținerea unui folos patrimonial, limitele speciale ale zilelor-amendă prevăzute de lege pentru infracțiunea comisă se pot majora cu o treime, fără a se depăși maximumul general al amenzii. La stabilirea amenzii se va ține seama de valoarea folosului patrimonial obținut sau urmărit.
- și **următoarele pedepse complementare:**
 - -dizolvarea persoanei juridice,
 - -suspendarea activității sau a uneia dintre activitățile persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;
 - -închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice pe o durată de la 3 luni la 3 ani;
 - -interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice pe o durată de la unu la 3 ani;
 - -plasarea sub supraveghere judiciară; afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare.

53

CONCLUZII

- Este necesară implicarea legiuitorului în sistematizarea actelor normative care reglementează domeniul vast al regimului deșeurilor în special și a infracțiunilor contra mediului în general;
- Este necesară perfecționarea continuă și comună a autorităților de constatare a infracțiunilor, a autorităților aplicare a legii și a magistraților.

54

**VĂ MULȚUMIM PENTRU
ATENȚIE!**

Întrebări?